

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 16 ставови (2) и (3) од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 43/12, 145/12, 87/13, 164/13, 39/14, 43/14, 132/14, 188/14, 10/15, 61/15, 154/15, 192/15, 17/16, 37/16, 20/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 101/19, 153/19, 180/19 и 275/19), Владата на Република Северна Македонија, на седницата, одржана на 12 јануари 2021 година донесе

ПРОГРАМА ЗА АКТИВНА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА НА МАЈКИТЕ И ДЕЦАТА ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ЗА 2021 ГОДИНА

I. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Намалување на морбидитетот и морталитетот на мајките и новороденчињата, преку интегриран пристап во унапредување на здравјето на мајките и новороденчињата, кој ги содржи во себе мерките на планирање на семејството, пренаталната заштита и здравствената заштита во текот на породувањето и леунството, како и пристап до соодветни здравствени пакети за социјално вулнерабилните популациони групи.

Општа цел

Општа цел на оваа програма е континуирано унапредување на здравјето на децата и жените во репродуктивен период во насока на намалување на доенечката и матернална смртност.

Специфични цели

1. Континуирано унапредување на системот на мониторирање на здравствениот статус на мајките и децата и ефикасноста на здравствената заштита;
2. Подигање на информираноста и едуцираноста на населението за здрави животни стилови и правилно здравствено однесување во преконцепциски, антенатален, постнателен и во доенечкиот период, со фокус на ранливите категории на жени (жени Ромки, жени од руралните подрачја);
3. Унапредување на квалитетот и еднаквоста во пристапот до здравствените услуги за мајките и децата, со посебен фокус на ранливите категории жени;
4. Навремено откривање на заболувања кај новороденчињата,

- доенчињата и малите деца;
5. Јакнење на интерсекторската соработка и мобилизирање на партнерството во заедницата на сите релевантни партнери во идентификација и решавање на здравствените проблеми на мајките и децата особено во намалувањето на бариерите и зголемувањето на достапноста на услугите;
6. Обезбедување навремен и ран пристап на секоја бремена жена до квалитетна антенатална здравствена заштита (отстранување на сите видови на географски, финансиски и културолошки бариери особено кај вулнерабилните групи);
7. Намалување на диспаратите во здравствената состојба кај жените и децата.

II. ПОКАЗАТЕЛ ЗА УСПЕШНОСТ НА ПРОГРАМАТА

Индикатори на успешност на спроведување на програмата се:

- Намален морбидитет на новороденчиња
- Намалена перинатална смртност
- Намалена доенечка смртност
- Намален морбидитет на мајки
- Намалена матернална смртност
- Намален % на живородени со ТТ под 2500 грама.

III. МЕРКИ И АКТИВНОСТИ ОД ПРОГРАМАТА

1. Активности за мониторирање на здравствениот статус на мајките и децата и проценка на ефикасноста и достапноста на здравствените сервиси:

- обезбедување на бесплатна Фолна киселина за секоја бремена;
- бесплатни прегледи и лабораториски прегледи во тек на бременост, поврзани со бременост, бесплатно породување за бремени жени, кои се надвор од систем на задолжително здравствено осигурување и лица без документ за идентификација;
- бесплатни прегледи за жени, кои се надвор од систем на задолжително здравствено осигурување кои претпреле сексуално насилство;
- медикаметозен абортус
- набавка на современи контрацептивни средства (орална контрацепција, спирали, кондоми) за жени од социјално-ранливи категории и жени со репетитивни абортуси.

2. Активности за здравствена промоција и унапредување на здравственото однесување преку едукација на населението и промотивни активности:

- промоција на Европската недела на имунизација, вклучително локални

активности фокусирани на ромските заедници и руралните средини преку спроведување на едукативни работилници во ромски и рурални средини за детско здравје, важност за имунизација, здрава бременост мајчинство, доење од страна на превентивните тимови и патронажни сестри со особен осврт на 11 општини во кои претежно живеат Роми: Шуто Оризари, Карпош, Веница, Делчево, Пехчево, Битола, Прилеп, Тетово, Гостивар, Штип и Куманово;
- промоција на Светската недела на доење.

3. Јакнење на капацитетите на здравствени работници кои обезбедуваат здравствена заштита на деца и жени во репродуктивен период:
- изготвување на Информација за здравствената состојба на мајките и децата за 2020 година;
- обуки на здравствени работници од примарна здравствена заштита за превенција и менаџмент на родово базирано насилство;
- државен центар за репродуктивно здравје - реосновање
- ангажирање на членовите на Државната комисија за биомедицинско потпомогнато оплодување согласно Закон за биомедицинско потпомогнато оплодување.

4. Активности за рана детекција на заболувања кај новороденчињата, доенчињата и малите деца:
- спроведување на тиреоиден скрининг кај сите новородени деца во Република Северна Македонија;
- неонатален метаболен скрининг за целна популација за новородени сомнителни за метаболни заболувања;
- национален скрининг за цистична фиброза;
- пилот скрининг за неонатален слух кај новороденчиња.

5. Јакнење на интерсекторска соработка и соработка со локалната заедница
- одржување на работилница за креирање на активностите на Програмата со сите чинители и потенцијални партнери.

IV. СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПРОЦЕСОТ НА СЛЕДЕЊЕ, ОЦЕНУВАЊЕ И ИЗВЕСТУВАЊЕ

Процесот на следење, оценување и известување ќе се спроведува согласно насоките во Упатствата, преку подготовка на годишен план на спроведување на активностите на Програмата, на квартално ниво и останатите дефинирани табели за оценување на спроведувањето.

V. ИЗВРШИТЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Извршители на оваа програма се: Министерство за здравство, Здравствен дом Скопје, Завод за здравствена заштита на мајки и деца, Универзитетска клиника за гинекологија и акушерство-Скопје, Универзитетска клиника за детски болести - Скопје, Клинички болници и општи болници во Република Северна Македонија, Здравствен дом Скопје - Завод за здравствена заштита на мајки и деца во Република Северна Македонија, Медицински факултет - Центар за семејна медицина, Специјална болница за гинекологија и акушерство „Мајка Тереза“ - Скопје и останати јавни здравствени установи во Република Северна Македонија кои се наведени во табелата.

VI. ПОТРЕБНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА ПРОГРАМАТА РАСПРЕДЕЛЕНИ ПО МЕРКИ И АКТИВНОСТИ

Активностите предвидени во оваа програма ќе се финансираат од Буџетот на Република Северна Македонија за 2021 година.

Распределбата на средствата по оваа програма ја врши Министерството за здравство квартално, врз основа на реализирани активности по доставени фактури и извештаи содржани во Програмата, согласно утврдениот годишен план за работа (табела 2.) со финансиски средства распределени по мерки/активности од оваа програма).

Неизмирените обврски за 2020 година ќе бидат исплатени со оваа програма.

Табела 2. Потребни финансиски средства за реализација на оваа програма

VII Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Бр. 40-157/1
12 јануари 2021 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Северна Македонија,
Зоран Заев, с.р.